

4-2022

ŽENE IZ UKRAJINE: ŽRTVE PUTINOVOG RATA I PREDATORA SEKS-INDUSTRIJE

Dona M. Hjuž

Univerzitet Roud Ajlend, SAD, donnahughes@uri.edu

Follow this and additional works at: <https://digitalcommons.uri.edu/dignity>

Part of the [Eastern European Studies Commons](#), [Gender and Sexuality Commons](#), [Inequality and Stratification Commons](#), [International Relations Commons](#), [Leadership Studies Commons](#), [Migration Studies Commons](#), [Social Justice Commons](#), [Social Work Commons](#), and the [Soviet and Post-Soviet Studies Commons](#)

Recommended Citation

Hjuž, Dona M. (2022) "ŽENE IZ UKRAJINE: ŽRTVE PUTINOVOG RATA I PREDATORA SEKS-INDUSTRIJE," *Dignity: A Journal of Analysis of Exploitation and Violence*: Vol. 7: Iss. 2, Article 4. <https://doi.org/10.23860/dignity.2022.07.02.04>

This Editorial is brought to you for free and open access by DigitalCommons@URI. It has been accepted for inclusion in Dignity: A Journal of Analysis of Exploitation and Violence by an authorized editor of DigitalCommons@URI. For more information, please contact digitalcommons@etal.uri.edu.

ŽENE IZ UKRAJINE: ŽRTVE PUTINOVOG RATA I PREDATORA SEKS-INDUSTRIJE

Keywords

Ukrajina, rat, izbeglice, žene, Vladimir Putin, kupci seksa, trgovci ljudima, zagovornici seks rada, humanitarna katastrofa, eksploatacija, seksualna trgovina ljudima

Creative Commons License

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivative Works 4.0 License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/).

Acknowledgements

Autorka se zahvaljuje sledećim osobama na pomoći i komentarima na ovaj uvodnik: Ingeborg Kraus (Ingeborg Kraus), Trauma i prostitucija, Nemačka, za informacije i prevode; Beki Benet (Becky Bennett), novinarka, urednica, spisateljica, SAD; i Džodi Rafael (Jody Raphael) (emerita), Pravni fakultet Univerziteta DePaul, SAD.

ŽENE IZ UKRAJINE: ŽRTVE PUTINOVOG RATA I PREDATORA SEKS-INDUSTRIJE

Serbo-Croatian translation of
“Ukrainian Women: Victims of Putin’s War and Sex Industry Predators”

Dona M. Hjuz (*Donna Hughes*)

Univerzitet Roud Ajlend, SAD

 [0000-0002-6563-27573](https://orcid.org/0000-0002-6563-27573)

Prevoditeljke: Sanja Pavlović i Lepa Mladenović

KEYWORDS

Ukrajina, rat, izbeglice, žene, Vladimir Putin, kupci seksa, trgovci ljudima, zagovornici seksa, rada, humanitarna katastrofa, eksploatacija, seksualna trgovina ljudima

PREDATORI OCEKUJU DOLAZAK žena koje beže iz Ukrajine. Kupci seksa, makroi i grupe koje se zalažu za seks rad jedva čekaju takav ‘plen’. Izveštaji o silovanjima, otmicama i deportacijama su dostupni širom društvenih mreža i mainstream publikacija. Feminističke istraživačice igraju ključnu ulogu u dokumentovanju mizoginih, predatorskih namera kupaca seksa. I policijski izveštaji upućuju na sumnjive muškarce na granici koji razgovaraju sa ženama koje napuštaju Ukrajinu.

Do danas, četiri miliona ljudi, a većinu čine žene i dece, napustilo je Ukrajinu, a procenjuje se da je 6,5 miliona ljudi raseljeno unutar njenih granica (United Nations High Commission on Refugees, 2022). U državi koja broji 44 miliona stanovnika, otprilike četvrtina njih je proterana iz svojih domova. Ovo su najviše stope raseljenih lica i izbeglica u Evropi od Drugog svetskog rata.

Uzrok ove humanitarne katastrofe je invazija ruskog lidera Vladimira Putina na Ukrajinu, komšijsku zemlju zapadno od Rusije. Putin smatra da je raspad Sovjetskog Saveza „najveća geopolitička katastrofa [20.] veka“ (NBC News, 2010). Poslednje tri decenije, njegovi politički i vojni ciljevi su bili ponovno uspostavljanje Saveza pod njegovim liderstvom – često pod pretnjom oružjem.

Većina ljudi koji beže sa sobom nose samo ranac ili manji kofer. U nekim slučajevima, nose manje ličnih stvari kako bi poneli mačku ili psa (Associated Press, 2022). Tako velika i ranjiva grupa žena i dece čini idealnu metu za trgovce ljudima, a posebno za makroe iz evropskih seks-industrija. Generalni sekretar Ujedinjenih nacija, Antonio Gutjeres (António Guterres), izjavio je: „Za predatore i trgovce ljudima rat u Ukrajini nije tragedija, već prilika. A žene i deca su mete“ (UN News, 2022).

Bez pratnje muških članova porodice, mnoge žene moraju samostalno da preživljavaju i donose odluke. Mnoge od njih ne govore niti jedan drugi jezik sem ukrajinskog i ruskog. Mnoge od njih takođe nikada nisu putovale van Ukrajine. Njima je potrebna podrška.

OTMICE I DEPORTACIJE UKRAJINSKIH DRŽAVLJANA/DRŽAVLJANKI

Poslednje dve nedelje do medija dolaze teški izveštaji o otmicama ukrajinskih državljana i državljanke od strane ruskih snaga. *Zmina - Centar za ljudska prava* iz Kijeva, dokumentuje slučajeve kidnapovanih novinara/novinarki i javnih ličnosti (Zmina, 2022a). Tatjana Pejakončik (*Tetiana Pechonchuk*), koja vodi Centar *Zmina*, izjavila je da su među otetima ljudi iz lokalnih zajednica, kao i ljudi koji rade pri opštinama (Irvine Partners, March 29).

Postoje izveštaji i o ljudima koji su prisilno deportovani iz teško granatiranih gradova gde više nema struje, vode, hrane. Proces verifikacije svih osoba je težak, ali postoje mnogi izveštaji na društvenim mrežama o zvaničnicima, prijateljima ili rođacima ljudi koji su odvedeni.

Procene su da deportovanih osoba ima između 6.000 i 30.000. Dodatno, gradonačelnik Marijupolja, grada na obali Azovskog mora koji je pod teškom opsadom, izjavio je da je između 20.000 i 30.000 stanovnika na silu „evakuisano“ od strane ruskih okupatorskih snaga (Kirby, 2022, March 26; Polityuk & Heritage, 2022, March 24).

Za te ljude se tvrdi da su prebačeni u kampove na teritorijama koje su pod ruskom okupacijom ili na potpuno nepoznate lokacije u Rusiji (The New Voice of Ukraine (UNIAN), 2022). Ruski vojnici ih odvođe autobusima u obližnje kampove ili vozovima dublje u Rusiju (Kirby, 2022). Neki su odvođeni u tzv. „kampove za filtriranje“, gde su pregledani i razvrstavani od strane ruske vojske ili ruskih državnih zvaničnika (Kirby, 2022). Rusi im oduzimaju pasoše i druga lična dokumenta. Odatle ih šalju na druge lokacije po Rusiji. Ruski mediji javljaju da su podigli šatore za „ljudu u kampu za održavanje života u sklopu humanitarne pomoći“ (Kirby, 2022). Postoje izveštaji o razgovoru sa nekim od svedoka koji kažu da su bili prisiljeni da uđu u autobuse (Kirby, 2022).

Najbolje dokumentovano kretanje ljudi i postavljanje kampova je na osnovu analize satelitskih snimaka (Kirby, 2022). Zapisi pokazuju izgradnju šatorskih kampova na jugoistočnoj ukrajinskoj obali izvan opkoljenog Marijupolja i unutar Rusije. Satelitski snimci takođe otkrivaju desetine vozila, uključujući autobuse, u konvoju, koji se kreću iz Marijupolja prema šatorskim kampovima (Kirby, 2022).

Postoji istorija deportacija 100.000 ljudi iz Sovjetskog Saveza od 1936. do 1952. za vreme vladavine komunističkog diktatora Josifa Staljina (UNHCR, 1996.). I nekada i sada, ciljevi su (bili) uništavanje zajednica i opozicije razbijanjem tih istih zajednica i depopulacijom gradova.

Budući da se većina muškaraca bori ili pomaže u odbrani Ukrajine, može se pretpostaviti da su većina deportovanih žene i deca. Do danas ništa ne znamo o ruskim namerama i sudbini deportovanih.

SEKSUALNO NASILJE

Prijavljeni su slučajevi seksualnog nasilja nad ukrajinskim ženama i devojkicama unutar i izvan Ukrajine (McGrath, 2022).

- U Poljskoj je priveden muškarac zbog sumnje da je silovao 19-godišnju devojku. Ponudio joj je utočište nakon što je pobjegla iz Ukrajine (McGrath, 2022).
- U Dizeldorfu, u Nemačkoj, dva muškarca su uhapšena nakon što je 18-godišnja devojka, koja je bila smeštena u hotelu za izbeglice, prijavila da je silovana (Germany pledges to protect, 2022).

Žene i devojčice koje se još uvek nalaze u Ukrajini takođe su ugrožene. Ukrajinska državna tužiteljka, Irina Venediktova (Iryna Venediktova) objavila je prve optužbe za silovanje protiv ruskih vojnika.

- Tužitelj iz Brovarskija, regija Kijeva, zabeležio je svedočanstvo od žene koja je prijavila da je ruski vojnik ubio njenog nenaoružanog supruga, a zatim je nekoliko puta silovao (Venediktova, 2022).
- Nedavno su mlade devojke koje su evakuisane iz Marijupolja, opkoljenog grada na obali Azovskog mora, primljene u bolnicu u Zaporožju radi lečenja od rektovaginalnih povreda (Rudenko, 2022, 2. April).

Biće mnogo žrtava silovanja na teritorijama koje su okupirane od strane Rusije. Za njihove priče nećemo znati sve dok ne budu oslobođene.

TRGOVINA ŽENAMA U SVRHE SEKSUALNE EKSPLOATACIJE

Žene i devojke su izložene manipulaciji trgovaca ljudi unutar i izvan Ukrajine. Postoje izveštaji da predatori kontaktiraju žene i devojke putem interneta, na graničnim prelazima i u izbegličkim kampovima (McGrath, 2022).

Seksualna trgovina ženama iz Ukrajine je stalna zločinačka aktivnost od kraja Sovjetskog Saveza i proglašenja nezavisnosti Ukrajine 1991. godine (Hughes, 2001; Verkhovna Rada (Parlament), 1991).

Istraživala sam trgovinu ženama iz Ukrajine sa ukrajinskim istraživačicom Tatjanom Denisovom (Tatyana Denisova) pre 20 godina. Pisale smo o korupciji, organizovanom kriminalu i potražnji za žrtvama iz zapadnoevropskih zemalja, Rusije, pa čak i sa Dalekog istoka (Hughes & Denisova, 2001). Prema podacima Kancelarije Ujedinjenih nacija za borbu protiv droge i kriminala (UNODC), od 2017. do 2020. godine većina žrtava trgovine ljudima iz Ukrajine identifikovana je u Rusiji (UNODC, 2022¹). Većina trgovaca ljudima je prebacivala žene preko istočne granice Ukrajine u Rusiju, koja je bila pristupačnija i manje rizična nego da su ih krijumčarili u zapadnu Evropu, što se takođe događalo. Takođe, u Rusiji nije bilo jezičkih barijera, a postojale su i istorijske veze.

Međutim, sada je tok izbeglica u suprotnom smeru. Gotovo svi ljudi beže od rata krećući se na zapad kako bi prešli granicu i ušli u Poljsku, Rumuniju, Moldaviju, Mađarsku i Slovačku; samo sedam posto izbeglica seli se na istok u Rusiju (UNODC, 2022). Nije poznato kako će to uticati na mreže trgovine ljudima i organizovane grupe kriminalaca koje tamo deluju.

¹ UNODC izveštaj uključuje trgovinu ljudima u svrhe i radne i seksualne eksploatacije.

SVEST

Većina policajaca i organizacija za humanitarnu pomoć znaju koliko će Ukrajinke biti izložene seksualnoj eksploataciji i nasilju. Na graničnim prelazima policija prati sumnjive aktivnosti i prekida ih. Policija izjavljuje da se udaljavaju kada priđu sumnjivim muškarcima (Euronews, 2022; UNICEF, 2022). Nakon decenija rada na osveščavanju i obuka, zvaničnici i nevladine organizacije potpuno su svesni rizika od trgovine ljudima.

U zemljama odredišta, poput Nemačke, policija u Berlinu upozorava žene i decu na društvenim mrežama na ukrajinskom i ruskom jeziku da ne prihvataju sumnjive ponude muškaraca (McGrath, 2022). U Rumuniji i Poljskoj, policajci u civilu traže potencijalne kriminalce koji pokušavaju da iskoriste žrtve. U Rumuniji su muškarci upozoreni da će biti kažnjeni ukoliko se upuste u kupovinu (McGrath, 2022).

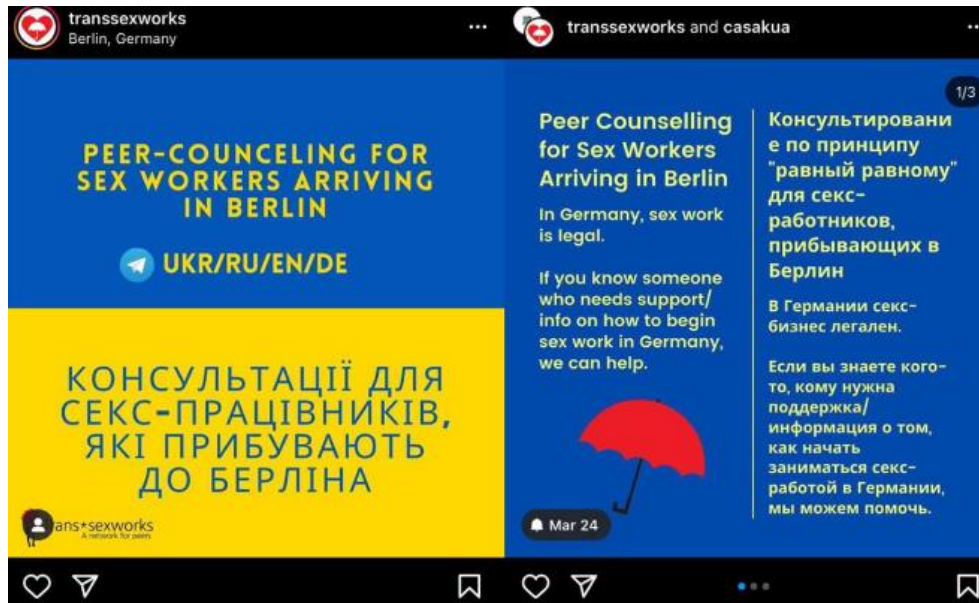
ŽENE IZBEGLICE IZ UKRAJINE KAO METE

Feminističke istraživačice dokumentuju eksploataciju ukrajinskih žena: trgovinu ljudima i očekivanu seksualnu eksploataciju žrtava nakon što stignu u zapadnu Evropu.

Odmah nakon ruske invazije, korisnici pornografije počeli su da pretražuju na Google-u „ukrajinske devojke“, „ukrajinska pornografija“ i „ratna pornografija“ (Gluck, 2022). Pornografski sajt XVideos je dodao oznake „ukrajinska tinejdžerka“, „ukrajinska prostitutka“ i hiljade video zapisa koji pozivaju korisnike da ih pogledaju (Gluck, 2022). Malo je verovatno da su na video snimcima žene iz Ukrajine u izbeglištvu, ali stranica je zaradila novac navodeći korisnike da pomisle da bi to moglo biti. Korisnici su na onlajn forumu Reddit tražili pornografske detalje seksualnih napada u Ukrajini (Gluck, 2022). Do danas nije bilo dokumentovanih slučajeva seksualne trgovine žena u izbeglištvu, ali je ta praksa uobičajena u ovakvim situacijama. Izvesno je da će se to dogoditi.

Mizoginija i objektivizacija žena toliko su rasprostranjeni da predstavljaju deo neobaveznih razgovora među muškarcima dok obavljaju svoje poslove pružanja humanitarne pomoći. Brazilski državni zamenik otputovao je na ukrajinsku granicu u humanitarnu misiju kako bi procenio pomoć potrebnu za Ukrajinke koji beže od rata. Artur Moledo do Val (Arthur Moledo do Val) snimio je tada audio poruku koja je kasnije procurila do javnosti. Čuje se kako on nekome govori da su ugrožene žene „jeftine jer su siromašne“, i dalje „Zamislite na granici red žena od 200 metara ili više, apsolutno najbolje, ne možete se ni približiti nivou lepote koji se nalazi u izbegličkom redu kod nas“ (Prema Reduxx Team-u, 2022). U istoj audio poruci on se hvali koliko Ukrajinki ga prati na Instagramu, ukazujući da ima pristup ženama i da bi ih „lako mogao regrutovati“ za seksualnu eksploataciju, i opisuje vulgarne seksualne činove koje bi izvodio na „pilićima“ koje viđa među ženama u izbegličkom redu (Reduxx Team, 2022).

Promoteri seks-industrije u Nemačkoj, gde je prostitucija legalna, nude Ukrajinkama informacije o tome kako ući u nemačku prostituciju (Gluck, 2022, mart 24). Organizacija Trans*Sexworks sa sedištem u Berlinu (<http://transsexworks.com/>) ima saopštenja na ukrajinskom, ruskom, engleskom i nemačkom na svojoj Instagram stranici: „Nudimo vršnjačko savetovanje (sic) i podršku na ukrajinskom, ruskom i engleskom jeziku za sve seksualne radnike i radnice koji beže od rata u Ukrajini“ (Gluck, 2022. Vidi Sliku 1.)

Slika1: Informacija sa Instagram stranice organizacije Trans*SexWorks koja nudi pomoć za ulazak u prostituciju u Nemačkoj za ukrajinske izbeglice

Pošto su prostitucija i bordeli legalni u Nemačkoj, Vlada saraduje sa seks-industrijom i njenim saveznicima. Nemačka Vlada finansira Trans*Sexworks (Kraus, 2022, 2. april). Trans*Sexworks normalizuje prostituciju i opisuje prednosti rada u prostituciji:

Uobičajeno je da se ljudi bave seksualnim radom u vreme finansijske nesigurnosti. Bežanje od rata je takva situacija. Seksualni rad je način da se anonimno zaradi novac, bez radne dozvole, bez diploma i bez znanja nemačkog/engleskog jezika. Poslovi sa minimalnom platom ne pokrivaju troškove slanja novca u inostranstvo porodici i prijateljima koji su još uvek u Ukrajini. Neće svi imati pristup socijalnoj pomoći ili moći raditi posao sa minimalnom platom (Transsexworks.com 2. april, 2022).

Nemačka ministarka unutrašnjih poslova, Nensi Fejzer (Nancy Faeser), kaže da želi da zaštiti žene iz Ukrajine od trgovaca ljudima i najavila je „veliko prisustvo policije na železničkim stanicama“ (Protecting Ukrainian Women, 2022, 20. mart); u isto vreme, druga grana Vlade kaže da je Trans*Sexworks naveden u službenom vodiču Ministarstva za porodicu, starije, žene i mlade o prostituciji kao savetodavni centar.

Trans*Sexwork navodi da ne pokušava „da regrutuje“ ukrajinske izbeglice u prostituciju, već da imaju „konsultacije o ulasku“ za pojedince/pojedinke koji žele da se bave prostitucijom u Nemačkoj (Reuters Fact Check, 2022, 30. mart).

Ingeborg Kraus (Norak & Kraus, 2018; 2019; 2020), psihotraumatološkinja koja radi u Nemačkoj, napisala je pritužbu nemačkom Ministarstvu unutrašnjih poslova zbog zagovaranja prostitucije za ljude koji beže od rata u Ukrajini. (Postavila je žalbu na Change.org ako je želite potpisati: <https://www.change.org/p/sexkauf-bestrafen-prostitution-abbauen/u/30364168>)

POSTOJEĆI I BUDUĆI RAD

Ženske grupe u svakoj evropskoj zemlji rade na zaustavljanju seksualne eksploatacije i nasilja. Sredinom marta održan je onlajn sastanak pod nazivom Stop seksualnoj i reproduktivnoj eksploataciji ukrajinskih izbeglica. To je omogućilo ženskim grupama da podele znanja o situaciji u Ukrajini i o iskustvima žene i dece. Mnoge lokalne, regionalne i međunarodne nevladine organizacije i vladine agencije pružaju usluge žrtvama nasilja i trgovine ljudima. Ohrabrujem sve da doniraju novac ovim grupama.

Feminističke istraživačice nastavljaju da dokumentuju eksploatatorske aktivnosti. Ja sam ovo počela da radim pre mnogo godina. (Hughes, 2001a; 2001b, 2002.) Prikupljanje izjava muškaraca koji kupuju žene ili koriste pornografiju je izuzetno važan posao jer pruža prvi zapis i teorijski uvid u okrutno ponašanje muškaraca i mizogine stavove prema ženama.

Povećana pažnja usmerena na viktimizaciju žena iz Ukrajine pružiće priliku da se usredsredimo na potražnju zapadnoevropske seksualne industrije za žrtvama. Postoje naponi širom kontinente da se države pritisnu da prekinu svoju toleranciju ili legalizaciju prostitucije i usvoje nordijski model, koji se naziva i švedski model (Nordic Model Alliance, 2022.). Ovaj set zakona kažnjava muškarce koji kupuju seks i čine nasilje nad ženama, kao i makroe, vlasnike javnih kuća i takozvane „menadžere“. Istraživačka dokumentacija pokazuje da legalizovana ili dekriminalizovana prostitucija povećava seksualnu trgovinu ženama i decom (Cho, Dreher & Neumayer, 2013, Shapiro & Hughes, 2017.).

Snage koje promovišu i profitiraju od komercijalne seksualne eksploatacije decenijama su u punom zamahu. Imali su nedavnu pobjedu u Belgiji kada je Savezni parlament dekriminalizovao prostituciju (Chini, Maïthe, 2022, 18. mart).

Osim našeg rada protiv seksualnog nasilja i eksploatacije, moramo se uključiti u dijaloge i zalaganje za demokratiju i vladavinu prava. Politikološkinje/zi koji zagovaraju demokratiju sa zebnjom posmatraju i raspravljaju o porastu autoritarizma u Evropi (i drugim zapadnim zemljama, kao što su Australija i SAD) i pretnji demokratiji (Applebaum, 2020; Snyder, 2017; 2019). Naša jedina nada za dostizanje prava i dostojanstva za žene je kroz demokratske procese koji podrazumevaju dobro upravljanje i efektivno suprotstavljanje korupciji i korporativnim oligarsima koji kupuju svoj uticaj u parlamentima.

Moramo svakodnevno održavati naš rad za žene kroz neposrednu podršku preživelim, i ne smemo zaboraviti aktivistkinje i zagovaračice ljudskih i ženskih prava koje osiguravaju demokratiju, kraj nasilja i eksploatacije.

ZAHVALNOST

Autorka se zahvaljuje sledećim osobama na pomoći i komentarima na ovaj uvodnik: Ingeborg Kraus (Ingeborg Kraus), Trauma i prostitucija, Nemačka, za informacije i prevode; Beki Benet (Becky Bennett), novinarka, urednica, spisateljica, SAD; i Džodi Rafael (Jody Raphael) (emerita), Pravni fakultet Univerziteta DePaul, SAD.

BIOGRAFIJA AUTORKE

Dona M. Hjuž (*Donna M. Hughes*), Ph.D., je profesorka koja vodi Katedru za ženske studije Eleanor M. i Oscara M. Carlsona na Univerzitetu Roud Ajlend (University of Rhode Island). Sa istraživačicama iz Ukrajine nekoliko godina je istraživala seksualnu trgovinu ženama iz

Ukrajine. 1994 je dva meseca saradivala sa feministkinjima u Beogradu na temi rada sa ženama žrtvama rata i silovanja u ratu. Osnivačica je i glavna urednica časopisa „Dostojanstvo: Časopis za analizu eksploatacije i nasilja:” *Dignity: A Journal of Analysis of Exploitation and Violence*. <https://digitalcommons.uri.edu/dignity/>

PREVODITELJKE

Sanja Pavlović je feministička, antiratna i aktivistkinja za lezbejska prava iz Srbije. (Translation: Sanja Pavlović is a feminist, anti-war, and lesbian activist from Serbia.)

Lepa Mladenović je feministička, antiratna i aktivistkinja za lezbejska prava iz Srbije. (Translation: Lepa Mladjenovic is a feminist, anti-war and lesbian activist from Serbia.)

RECOMMENDED CITATION OF TRANSLATION

Hughes, Donna M. (2022). ŽENE IZ UKRAJINE: ŽRTVE PUTINOVOG RATA I PREDATORA SEKS-INDUSTRIJE. (Prevoditeljke: Sanja Pavlović i Lepa Mladenović) *Dignity: A Journal of Analysis of Exploitation and Violence*: Vol. 7: Iss. 2, Article 4. <https://digitalcommons.uri.edu/dignity/vol7/iss2/4/>
<https://doi.org/10.23860/dignity.2022.07.02.04>

ORIGINAL CITATION

Hughes, Donna M. (2022) Ukrainian women: Victims of Putin's war and sex industry predators, *Dignity: A Journal of Analysis of Exploitation and Violence*: Vol. 7: Iss. 2, Article 1. <https://digitalcommons.uri.edu/dignity/vol7/iss2/1/>
<https://doi.org/10.23860/dignity.2022.07.02.01>

REFERENCES

- Applebaum, Anne. (2020). *Twilight of democracy: The seductive lure of authoritarianism*. New York: Doubleday.
- Applebaum, Anne. (2022, January 20). Global rise of authoritarianism: [United States] House Foreign Affairs Committee. <https://www.c-span.org/video/?517369-1/anne-applebaum-timothy-snyder-testify-rise-authoritarianism>
- Applebaum, Anne & Mounk, Yascha. (2022, March 26). Anne Applebaum on how to fight back against dictators like Putin. *Persuasion*. https://www.persuasion.community/p/applebaum?s=r&utm_campaign=post&utm_medium=web
- Associated Press. (2022, March 12). Ukraine refugees leave homes behind but not their pets: “I have to take responsibility.” <https://abc7.com/russia-ukraine-war-dogs-cats-of/11646074/>
- Carbonaro, Guilia. (2022, March 23). Russian soldier accused of raping Ukrainian women after killing her husband. *Newsweek*. <https://www.newsweek.com/russian-soldier-rapes-ukrainian-after-killing-her-unarmed-husband-prosecutors-1690894>
- Chini, Maithé (2022, March 18). “Historic”: Belgium first in Europe to decriminalize sex work. *The Brussels Times*. <https://www.brusselstimes.com/211351/historic-reform-belgium-first-in-europe-to-officially-decriminalise-sex-work>
- Cho, Seo-Young; Dreher, Axel; & Neumayer, Eric. (2013). Does legalized prostitution increase human trafficking? *World Development*, Vol41, pp 67-82. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0305750X12001453>

- Commission on Security and Cooperation in Europe. (2003, June 10). Internally displaced person in the Caucasus region and southeastern Anatolia. Commission on Security and Cooperation in Europe.
https://doctorswithoutborders.org/sites/default/files/2018-08/Hearing-IDPs-in-the-Caucasus-Region-061003.pdf?_ga=2.104003648.1391423882.1648402137-1686193863.1648402137
- Euronews. (2022, March 21). "Huge risk" Ukrainian children call fall into trafficking.
<https://www.euronews.com/2022/03/21/huge-risk-ukrainian-children-can-fall-into-trafficking-says-eu-commissioner>
- Germany pledges to protect refugees after reported rape case. (2022, March 16). *Associated Press*. <https://apnews.com/article/russia-ukraine-europe-crime-germany-migration-135f0b5517568f696a561e0862f4326e>
- Gilbert, Asha C. (2022, February 25). Ukraine bans all male citizens ages 18 to 60 from leaving the country. *USA Today*.
<https://www.usatoday.com/story/news/world/2022/02/25/russia-invasion-ukraine-bans-male-citizens-leaving/6936471001/>
- Gluck, Genevieve. (2022, March 2). Searches for "Ukrainian girls," "war porn" spike on Pornhub, Google. *ReduXX.org*. <https://www.reduxx.org/post/searches-for-ukrainian-girls-war-porn-spike-on-pornhub-google>
- Gluck, Genevieve. (2022, March 24). German trans "sex work" org targets Ukrainian refugee women. *ReduXX.org*. <https://www.reduxx.org/post/german-trans-sex-work-org-targets-ukrainian-refugee-women>
- Hughes, Donna M. (2000, Spring). The internet and sex industries: Partners in global sexual exploitation. *IEEE Technology and Society Magazine*.
https://works.bepress.com/donna_hughes/25/
- Hughes, Donna M. (2001). The "Natasha" trade: Transnational sex trafficking. *National Institute of Justice (NIJ) Journal*. <https://www.ojp.gov/pdffiles1/jr000246c.pdf>
- Hughes, Donna M. (2001, May). The impact of the use of new communications information technologies on trafficking in human beings for sexual exploitation: A study of the users. Committee for Equality between Women and Men, *Council of Europe*.
https://works.bepress.com/donna_hughes/19/
- Hughes, Donna M. & Denisova, Tatyana A. (2001). Transnational political criminal nexus of trafficking in women in Ukraine. *Trends in Organized Crime*. Vol. 6, No. 3/4.
https://works.bepress.com/donna_hughes/8/
- Hughes, Donna M. (2002). The use of new communications and information technologies for sexual exploitation of women and children. *Hastings Women's Law Journal*. 13(1), pp. 129-148. <https://repository.uchastings.edu/hwlj/vol13/iss1/9>
- Human Rights Watch. (2000, February 17). Hundreds of Chechens detained in "filtration camps: Detainees face torture, extortion, rape. *Human Rights Watch*.
<https://www.hrw.org/news/2000/02/17/hundreds-chechens-detained-filtration-camps>
- Irvine Partners. (2022, March 29). Activists publish list of Ukrainian civilians abducted by Russian forces as part of a campaign to free "The Taken." *Bizcommunity*.
<https://www.bizcommunity.com/Article/196/18/226450.html>
- Kraus, Ingeborg (2019) "Betrayed partners and men with poisoned souls: Interview with a former sex buyer in Germany," *Dignity: A Journal of Analysis of Exploitation and Violence*: Vol. 4: Iss. 1, Article 3. <https://doi.org/10.23860/dignity.2019.04.01.03>
- Kraus, Ingeborg (2020) "Shadow women: Wives betrayed by sex buyers," *Dignity: A Journal of Analysis of Exploitation and Violence*: Vol. 4: Iss. 4, Article 3.
<https://doi.org/10.23860/dignity.2019.04.04.03>
- Kraus, Ingeborg. (2022, April 2). Personal communication on file with the author.

- MacGrath, Stephen. (2022, March 14). Human traffickers target Ukrainian refugees arriving across borders. *Associated Press*. <https://www.smh.com.au/world/europe/human-traffickers-target-ukrainian-refugees-arriving-across-borders-20220314-p5a4gj.html>
- Norak, Sandra and Kraus, Ingeborg (2018). "Never again! Surviving liberalized prostitution in Germany," *Dignity: A Journal of Analysis of Exploitation and Violence*: Vol. 3: Iss. 3, Article 5. <https://doi.org/23860/dignity.2018.03.03.05>
- Nordic Model Alliance: Rethinking prostitution policy. (2022). <https://www.xn--bndnis-nordischesmodell-cpc.de/>
- Polityuk, Pavel & Heritage, Timothy. (2022, March 3). Mariupol says 15,000 deported from besieged city to Russia. *Reuters*. <https://www.reuters.com/world/europe/mariupol-says-15000-deported-besieged-city-russia-2022-03-24/>
- Protecting Ukrainian women from human trafficking. (2022, March 20). *Zdfheute*. <https://www.zdf.de/nachrichten/politik/menschenhandel-faeser-ukraine-krieg-russland-100.html>
- ReduXX Team. (2022, March 5). Brazilian politician goes to Ukraine, praises "cheap" women. ReduXX.org. <https://www.reduxx.org/post/brazilian-politician-goes-to-ukraine-praises-cheap-women>
- Rudenko, Olga. (2022, April 2). My friend is writing. *Twitter*. https://twitter.com/olya_rudenko/status/1510304622816251909
- Reuters Fact Check. (2022, March 30). Fact check-Berlin sex worker group not "recruiting" Ukrainian refugees. <https://www.reuters.com/article/factcheck-berlin-refugees/fact-check-berlin-sex-worker-group-not-recruiting-ukrainian-refugees-idUSL2N2VW1MJ>
- Shapiro, Melanie & Hughes, Donna M. (2017). Decriminalized prostitution: Impunity for violence and exploitation. *Wake Forest Law Review*. https://works.bepress.com/donna_hughes/43/
- Snyder, Timothy. (2017). *On tyranny: Twenty lessons from the twentieth century*. Crown.
- Snyder, Timothy. (2019). *The road to unfreedom: Russia, Europe, America*. Crown.
- The New Voice of Ukraine. (2022, March 27). Russian invaders forcibly relocate over 20,000 Mariupol residents to Russia or Russia-occupied territories, the city's major Vadym Boychenko told Ukrainian news agency UNIA. *The New Voice of Ukraine*. <https://english.nv.ua/nation/russian-invaders-forcibly-relocate-over-20-000-mariupol-residents-50228794.html>
- UNICEF. (2022, March 19). Children fleeing war in Ukraine at heightened risk of trafficking and exploitation. <https://www.unicef.org/press-releases/children-fleeing-war-ukraine-heightened-risk-trafficking-and-exploitation>
- United Nations High Commission on Refugees (UNHCR). (1996, May 1). Punished people: The mass deportations of the 1940s. United Nations High Commission on Refugees. <https://www.unhcr.org/en-us/publications/refugeemag/3b5555124/unhcr-publication-cis-conference-displacement-cis-punished-peoples-mass.html>
- United Nations High Commission on Refugees (UNHCR). (2022, March 30). Ukraine refugee situation. <https://data2.unhcr.org/en/situations/ukr>
- UN News. (2022, March 14). Ukraine: 'We need peace now' declares Guterres, warning of global hunger meltdown. <https://news.un.org/en/story/2022/03/1113882>
- United Nations Office of Drugs and Crime (UNODC). (2022, March 3). Conflict in Ukraine: Key evidence on risks of trafficking in persons and smuggling of migrants. https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/tip/Conflict_Ukraine_TIP_2022.pdf

- Venediktova, Iryna. (Ірина Венедіктова). (2022, March 22). The first suspect to a Russian soldier for raping a woman in Kyiv region. Facebook, Ірина Венедіктова, <https://www.facebook.com/VenediktovaIryna/posts/353647243439617>
- Verkhovna Rada. (1991, August 24). On Declaration of Independence of Ukraine. <https://files.pca-cpa.org/pcadocs/ua-ru/06.%20RU%20Hearing%20Exhibits/RU-89.pdf>
- Zmina. Human Right Center. (2022a). <https://zmina.ua/en/>
- Zmina. Human Rights Center. (2022b). *The taken*. <https://twitter.com/i/status/1508699573144932354>